

נחלתנו

ידיעון שבועי של מכון "נחלת צבי"
בס"ד • גליון מג • פרשת וארא • תשע"ד

מי יודע ומי מכיר?

וכהנה רבות], בינתיים מצאתי מקור יחיד לזה באגרת הנ"ל להרה"ק רבי אלעזר בהרה"ק מליזענסק זי"ע כשכותב על המון - העם המתפללים בנוסח ספרד "ואף כל אלו הנקראים חסידים ולא הגיעו עדיין לדרגה זאת" (ציטטתי בערך. אין לי כאן את הספר לעיין בלשונו).

הרב אהרן אושקוביץ

מהו המקור לקריאת שם עדת תלמידי מרן הבעש"ט הק' זי"ע בשם "חסידים", האם מקורו מהבעש"ט הק' זי"ע ותלמידיו, או מהמתנגדים?, בספרי תורות המגיד, וכן ב"מאור עינים" וב"נועם אלימלך" מכונה עדת החסידים בשם "צדיקים", [כגון: "אהבת הצדיקים זה לזה", (באור התורה - מעזריטש, ב"נועם אלימלך", וכמדומני שכ"ה ב"אוהב ישראל"), כמו גם הקטרוג שהתעורר על הצדיקים שב"אגרת הקודש" בסוף הספר "נועם אלימלך", שהכוונה על ההתנגדות הברודאית שהתעוררה בימים ההם,

תגובות לגליונות הקודמים

כותב, וז"ל: "ישרים דרכי ה', צדיקים ילכו בה ו"חסידים".

אנחנו.

ב. בעלון מ"א מובא מהספר "תשואות חן" בשם "רבי משה מטוצין", בענין "גדול כח המנוצח מכח המנצח", אותו מאמר מובא ג"כ בספר "שפתי צדיקים" (דינאוויץ, פר' בשלח) בשם "רבי משה מטילין". כנראה שאחד מהם טעה בשם העיר "טוצין" או "טילין", ומי יודע מי מהם שטעה?

הנ"ל

ג. אגב, מובא בקונטרס "אור ישראל" מהגה"ח רבי מרדכי ארי' הורוביץ זצ"ל אב"ד באנילוב בעמ"ח "בשם מרדכי", (מהדורת תשנ"א עמ' טז), ששמע מסב"ק רבי ישראל מויז'ניץ זי"ע בעל "אהבת ישראל", כי פ"א בימי נעוריו נכנס באיזה ענין לנצחון, ונודע הדבר לזקנו בעל "צמח צדיק" מויז'ניץ זי"ע ושלח אחריו ואמר לו: יקירי, הן אמת שנצחון הוא מעין עולם הבא, אבל איעצך לקחת לך שבת קודש תחת

א. בספר "חג הגאולה - י"ט כסלו" (עמ' 43), מובא אחד מהשאלות ששאל המתנגד את הרה"ק בעל התניא זי"ע - כשהיה אצלו כמה שעות בטעות כששחררוהו ממאסרו, כידוע - ששאלו המתנגד, למה קוראים חסידים לעצמם בשם נעלה כזה "חסידים"? ויען בעל התניא זי"ע, חסידים לא לקחו שם זה בעצמם, בכלל אין חסידים לוקחים לעצמם שום דבר, משום שהחסידים מאמינים בהשגחה פרטית כשיטת מרן הבעש"ט הק' זי"ע. השם "חסידים" נתנה ההשגחה העליונה לחסידים ע"י המתנגדים. לכאורה היו המתנגדים צריכים לקרוא לחסידים בשם מתנגדים, ברם ההשגחה העליונה זיכתה את המתנגדים באור האמת, שהם בעצמם קראו לחסידים בשם "חסידים" ולעצמם בשם "מתנגדים".

עיין בשו"ת "נודע ביהודה" (קמא, חיו"ד סי' צ"ג), היא התשובה המפורסמת בענין אמירת "לשם יחוד" שנכתבה ביום א' כ"ב בסיון תקל"ו. בין השאר הוא

בספר "אבן שתיה החדש" (ח"א דף קי"ט) מובא שר' יעקב זאב ראטשטיין זצ"ל (תלמיד ה"אהבת שלום" מקאסוב זי"ע) היה חתנו. מצו"ב תמונת מצבתו בעיר ליסיץ (סמוך לסטאניסלאב). הנה הכיתוב החלקי: תרל"ב ב' ימים לחודש שבט פ"נ איש תם וישר מו' מרדכי ב[ן] המ'מ[ר] [אלייאל] ז"ל תנצבה.

חי"ה

7. בגליון מ"ב נדפס הערת הרב אשר נוסבויס שתמה מיהו אותו הה"ק רבי חיים כהן. האם אי אפשר לשער שהכוונה להרה"ק ר' חיים הכהן רפאפורט מלבוב?!

הר אהרן אושקוביץ

תלמידי המערכת: הן אמת שלהרה"ק רבי חיים הכהן רפאפורט זי"ע היה קשר עם מרן הבעש"ט הק' זי"ע, וידוע שהשתתפו יחד בוויכוח עם הפראנקיסטים, וכמו"כ מוזכר בספרו "מים חיים" (סי' כ"ז, והזכרנוהו ב"נחלתנו" עלון כא. ע"ש), ומ"מ קשה להכתירו בתור "תלמיד הבעש"ט", ומכ"ש למגיד הק' ממעזריטש זי"ע.

8. יצויין עוד, שע"פ מסורת חב"ד נתגלה הבעש"ט בשנת תצ"ד, ולא בשנת תפ"ד כמובא שם ב"נחלתנו" (בשם ספר "בנין שלמה"), ומהי אכן הגירסא הנכונה?

הר אהרן אושקוביץ

קח חלק ב"נחלתנו"

ניתן לשלוח שאלות והערות שונות, בקשר לגדולי החסידות לדורותיהם, והם יתפרסמו ב"נחלתנו".

לתגובות: a5744068@gmail.com

העבר את הידיעון לידידיך ומכריך.

נצחון, כי שבת גם כן מעין עולם הבא. ועיין שם שפירש דבריו הק' במתיקות לשונו הזהב באריכות.

הר ארזכי ג'נ

ד. בקשר להמובא ב'נחלתנו' ויחי (גליון מא) מסה"ק 'תשואות חן' בענין "כי גדול כח המנוצח מכח המנוצח", ודברי הרמב"ם שכתב לבנו רבי אברהם ז"ל וכו'. ע"ש. נראה די"ל בפשטות ע"פ מה דאיתא בויקרא רבה (פכ"ז, ה): "והאלקים יבקש את נרדף (קהלת ג, טו), ר' הונא בשם ר' יוסף אמר, לעולם 'והאלקים יבקש את נרדף' אתה מוצא צדיק רודף צדיק. . . רשע רודף צדיק. . . רשע רודף רשע. . . אפילו צדיק רודף רשע, 'האלקים יבקש את נרדף' מכל מקום" - וכ"ה בתנחומא ט'. ע"ש לשונו. וזה מה שהרמב"ם ז"ל אמר לבנו מוהר"ר אברהם ז"ל כשנתעוררה עליו מחלוקת, שימשוך ידו מלהתקוטט עבדו, "כי גדול כח המנוצח מכח המנוצח", והיינו מחמת 'האלקים יבקש את הנרדף' "אפילו צדיק רודף רשע" - 'האלקים יבקש את נרדף' מכל מקום".

הר ישכר דוד קלייזנר

תלמידי המערכת: ידוע ומפורסם ה"מכתב נורא" מהרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זי"ע בענין "גודל האחדות ורדיפת השלום", שכותב בסוף מכתבו וזל"ק: "כי אלקים יבקש את הנרדף אפילו אם הרודף הוא צדיק יסוד עולם". עכלה"ק (מובא גם ב"נחלת צבי" קובץ יז - תמוז תש"ע עמ' ח - ט).

ה. הרה"ק רבי מרדכי מלעסיץ זי"ע, היה מתלמידי הרה"ק רבי צבי הירש המגיד מנאדווארנא זי"ע, בעל "צמח ה' לצבי". כמו כן נמנה על חשובי תלמידי החוזה מלובלין זי"ע.

לפי ספר "דעת קדושים" וכן מקובל אצל יו"ח, שנסתלק בלעסיץ בערב פסח בשעת אפיית המצות, תוך כדי אמירת הלל מתוך התלהבות ודביקות עצומה, ושם מנו"כ.

הוא מוזכר בספר "מחזה אברהם", "שפתי קדושים", "אור צדיקים", "דרכי האמונה", "פרדס המלך", ועוד. ועיין מאמרי "צמח מרדכי" העומד להופיע אי"ה בקובץ "נחלת צבי".

הר אהרן שפירא, רב א"צ סרדס כ"א

6. בנוגע לרבי מרדכי מליסיץ זצ"ל: בספר "מחזה אברהם" (בוטשאטש) פר' שופטים מביא ד"ת בשמו.